

ningscontractens Dphor, men Udlob. Dphor kunde det komme til at hedde, naar man vilde sige, at Fæsteren kunde opsigte sin Fæstet, eller Forpagteren sin Forpagtning, og da fordre Gaarden stillet til Auction. Derpaa har jeg dog ikke turdet gaae ind, allerede hindret ved, at jeg vilde holde mig til Overenskomsten, men ogsaa uden dette har jeg ikke et Dieblif været i Tvivl om, hvad man her maatte holde sig til. Det er nemlig min Mening, at naar man virkelig alvorlig ønsket at faae et saa vigtigt Spørgsmaal afgjort, opnaaer man ikke dette ved eensidigt at stille sig paa den ene Parts Standpunkt, men man maa stille sig saaledes, at man, efter sin bedste Overbeviisning, gjør Ret og Skiel til begge Sider. Derksom det havde kunnet lade sig gjøre at sige, at Fæsterne kunde opsigte Fæstet og fordre Auction, naar Overenskomsten ikke var i Veien derfor, og man dernæst kunde have stillet Forpagteren fra Fæsteren, saa havde mine Bestemmeligheder været mindre, men naar man tænker sig en Mand, der havde en Forpagtning paa 50 Aar, skulde, naar han havde været Forpagter i ganske saa Aar, have Ret til at opsigte sin Forpagtning og lade sig en Trediedeel udbetale af det Beløb, som Gaarden vilde udbringe ved Auction, antager jeg, at dette vilde blive uretfærdigt til den ene Side, ligesom jeg heller ikke troer, at det vilde være retfærdigt, selv om vi gæve Fæsteren en saadan Ret. Fæsteren er jo gaaet ind med Forddrotten paa at modtage Gaarden i aarligt Fæste paa sin og sin Hones Livstid. Naar man altsaa skal opretholde disse Contracter, gaaer det ikke an at bestemme anderledes, men vil man afvige herfra i dette Punkt, maa man ogsaa være forberedt paa, at der kan blive Spørgsmaal om tillige at afvige til den anden Side, saaledes at heller ikke den anden Part altid skulde være bunden til den indgaaede Fæste eller Forpagtningscontract, men de Vidtsættigheder, som man derved vilde komme ind i, lade sig ikke forudsæe. Jeg siger, at dette er i fuldkommen Overensstemmelse med Grundlaget, at denne Ret, som skulde indtræde for Fæsterens Efterladte, eller i visse Tilfælde for ham selv, kun kan indtræde ved Fæste eller Forpagtnings-

contractens Udlob. Dernæst er der i samme Paragraph Spørgsmaal om, med hvilken Ret Kjøberen faaer en saadan Gaard, naar han kjøber den paa Auction. I Overensstemmelse med Overenskomsten fra 1856 og ifølge Loven af 19de Februar 1861, som jo er bleven Lov, efterat dette Grundlag er blevet vedtaget, men som jeg gaaer ud fra vedbliver at være fuldgylbig og fuldbestaaende, forsaavidt den ikke ligefrem forandres ved Bestemmelser i denne Lov, kjøber han den som en Selveiendomsgaard, paa hvilken der endnu hviler Fæstetvang i 20 Aar. Det er endnu klart for mig, at det ikke gaaer an at sige, at en Gjenstand, som kjøbes paa Auction, skal, naar visse Kjøbere kjøbe den, have een Bestaenhed, og naar andre kjøbe den, en anden. Naar man stiller en Gjenstand til Auction, maa den have en lige Værdi for alle Kjøbere, thi ellers er det ikke en offentlig Auction, og man kan ikke sige til den Ene, at hvis han kjøber denne Gjenstand, gjøre vi Undtagelser fra, hvad den kan benyttes til, imedens man til den Anden ingen Undtagelser gjør; vi maae sige, at Enhver, som kjøber en saadan Gaard, faaer den paa den Maade, at det er en Selveiergaard, paa hvilken der hviler Fæstetvang i 20 Aar. Hermed antager jeg, at jeg kan forlade § 1.—§ 2 slutter sig ligefrem dertil. Den bestemmer, hvilken Deel af Eiendommens Værdi som Selveiergaard der kan siges at være Erstatning for Forddrottens Eiendomsret, og hvilken Deel der maa antages at være den forøgede Værdi, som Gaarden vil faae, naar Staten har hævet de Gaarden paahvilende Indskrænkninger. — § 3 bestemmer kun, hvad der jo selvfølgelig maa siges, hvorledes der skal forholdes med de Gaarde, der maatte være ledige, naar denne Lov skulde træde i Kraft. Jeg mener ogsaa, at Loven skal anvendes paa enhver Fæstegaard, der maatte være ledig ved dens Træfttræden, naar ikke den Erstatningsret, der er bestemt i § 4 i Loven af 19de Februar 1861, er overskreden. Denne siger jo, at for Fæsternes Efterladte er 1ste April, efterat Gaarden er bleven fæstelig, Færdag. Altsaa naar Loven skulde træde i Kraft i denne Mellemtid, nemlig mellem den Tid, da